

11.3.2021

Projekt för att inrätta ett kompetenscenter för kostnadseffektivitet inom den offentliga sektorn

Tillsättande

Finansministeriet har i dag tillsatt ett projekt för att utvärdera och utveckla kostnadseffektiviteten inom den offentliga sektorn.

Mandatperiod

Projektets mandatperiod är 15.3.2021–14.3.2024.

Bakgrund

I Marins regerings ställningstagande till färdplanen för de offentliga finanserna av den 16 september 2020 konstateras att regeringen har förbundit sig att ta fram en färdplan över långsiktiga åtgärder för att stärka hållbarheten i de offentliga finanserna .

Den kris som coronaviruset har lett till ökade statens skuldsättning och skapade ett behov av att precisera regeringsprogrammets mål att stabilisera den offentliga ekonomin på lång sikt. Regeringen fastställde i juni 2020 som mål att stabilisera skuldsättningen inom de offentliga finanserna i förhållande till bruttonationalprodukten före decennieskiftet. Regeringen har konstaterat att målet är krävande och förutsätter omfattande åtgärder.

I sitt ställningstagande till färdplanen konstaterar regeringen att stabilisering av skuldkvoten kräver att de offentliga finanserna stärks. I stället för att sätta upp mål för en enda valperiod är det skäl att fastställa riktlinjer för hållbarheten i de offentliga finanserna med sikte på flera valperioder. Således måste åtgärderna för att trygga de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt fortsätta även efter den pågående valperioden.

För att uppnå målet bereder regeringen åtgärder för att stärka sysselsättningen, förbättra förutsättningarna för den ekonomiska tillväxten och konkurrenskraften samt för att stävja ökningen av de offentliga utgifterna. Reformen som ökar produktionspotentialen är särskilt viktiga med tanke på en hållbar tillväxt. Genomförandet av färdplanen för hållbarhet följs upp och planen uppdateras

regelbundet i samband med beslut om planen för de offentliga finanserna och budgetpropositionen. Det är fråga om en långsiktig process som uppdateras mot bakgrund av den senaste informationen. En del av åtgärderna för tillväxt, sysselsättning samt social och ekologisk hållbarhet kan det vara möjligt att ta med i programmet för hållbar tillväxt i Finland.

Genom trovärdiga, ambitiösa, verkningsfulla och kostnadseffektiva strukturella reformer är det enligt finansministeriets bedömning möjligt att stärka de offentliga finanserna med upp till ca 4,5 miljarder euro. I utvecklingen av den offentliga förvaltningens verksamhet uppskattas ingå en betydande produktivitetspotential inom alla förvaltningsområden och förvaltningsnivåer och över förvaltningsgränserna. I bästa fall förväntas åtgärderna stärka saldot för de offentliga finanserna och minska hållbarhetsunderskottet med en miljard fram till 2030. Åtgärderna har beretts som en del av återuppbyggnadsarbetet efter covid-19.

I åtgärderna för att utveckla verksamheten inom den offentliga förvaltningen ingår bland annat åtgärder för att öka den offentliga upphandlingen, lokalförvaltningen och digitaliseringen samt kostnadseffektiviteten och genomslagskraften av social- och hälsovårdstjänsterna. Många åtgärder kan ha en positiv inverkan på den kommunala ekonomin redan innan välfärdsområdena inrättas. Till följd av dem kan man med de nuvarande anslagen uppnå bättre välfärd och hälsa. Dessutom bidrar målen till att dämpa kostnadsökningen, som är ett syfte med social- och hälsovårdsreformen.

Åtgärderna inom den offentliga förvaltningen gäller både statens och kommunernas förvaltning, men deras verkningar är mer omfattande. Betydelsen av att ta fram analyserad bakgrundsinformation och uppställa mål framhävs i denna situation där åtgärderna i anslutning till social- och hälsovårdsreformen, återhämtningen efter covid-19-epidemin samt genomförandet av Finlands program för hållbar tillväxt innefattar rikligt med utveckling genom projekt. Utvecklingsarbetet förutsätter ett systematiskt, samordnat samarbete mellan olika ministerier och förvaltningsnivåer. Detta stöds också av strategin för den offentliga förvaltningen.

De åtgärder inom den offentliga förvaltningen som hänför sig till kostnadseffektivitet presenterades i regeringens aftonskola den 26 augusti 2020. Det ansågs nödvändigt att fortsätta och organisera arbetet i den arbetsgrupp för produktivitet inom den offentliga sektorn som berett åtgärderna. För att säkerställa kontinuiteten i arbetet är avsikten att inrätta en sakkunnighetenhet (ett

kompetenscenter) som stöder kostnadseffektivitetsarbetet inom den offentliga sektorn. Enheten ska också delta i genomförandet av Finlands program för hållbar tillväxt.

Målsättning

Inrättandet av kompetenscentret är en del av det arbete som hänför sig till den offentliga sektorns färdplan för att främja kostnadseffektiviteten. Kompetenscentret ska stödja de åtgärder som inleds eller som redan inletts för att identifiera kostnadsfördelar. Målet är att säkerställa att det för åtgärderna har ställts betydelsefulla mål på både kort och lång sikt. Åtgärderna syftar till att förbättra kostnadseffektiviteten så att kvaliteten, kundtillfredsställelsen, personalens välbefinnande samt tillgängligheten och lönsamheten utvecklas på ett balanserat sätt och verksamhetens resultat stärks. Åtgärderna gagnar i synnerhet den offentliga sektorn, men också medborgarna och den privata sektorn drar nytta av t.ex. smidigare tjänster och processer.

Arbetet utförs i ett samarbete mellan finansministeriets samordningsområden för ekonomi- och förvaltningspolitiken och sektorministerierna. Kompetenscentret leder inte verksamheten utan stöder kostnadseffektivitetsarbetet genom att erbjuda ytterligare expertis för uppställandet av mål samt styrningen och uppföljningen av åtgärderna.

Uppdrag

I projektet ingår följande uppgifter:

1. Som ett led i arbetet med färdplanen för hållbarheten i de offentliga finanserna skapas förutsättningar för strategisk utveckling av kostnadseffektiviteten inom hela den offentliga sektorn. Syftet är att se till att de åtgärder som identifierats som potentiella, som redan pågår eller som ska inledas har tillräckligt ambitiösa, relevanta, konkreta, genomförbara, mätbara och rättidiga mål. Arbetet utförs i ett samarbete mellan ministerierna och andra aktörer inom den offentliga sektorn.

2. Verksamheten utvidgas genom att identifiera nya kostnadseffektiva åtgärder. Inom projektet kartläggs och sammanställs information om pågående politikåtgärder och projekt som skapar effektiva strukturer för att förnya verksamheten och där det redan finns belägg för att kostnaderna sänks på ett socialt och ekologiskt hållbart sätt och som kan utnyttjas på riksnivå.
3. Genomförandet av målen för de åtgärder som omfattas av projektet följs upp och rapporteras regelbundet.
4. Det identifieras och utreds vilka styrnings-, lagstiftnings- och incitamentsmetoder som kan användas för att främja uppnåendet av kostnadsfördelar samt bedöms bestämmelser eller praxis som försvårar uppnåendet av dem.
5. Den kunskapsbas och styrning som behövs för att uppställa mål för kostnadseffektivitet och rikta åtgärderna rätt samt den verksamhetskultur inom förvaltningen som detta förutsätter utvecklas. Det skapas en allmän referensram för mätning och uppföljning av uppnåendet av målen för kostnadseffektiviteten/-fördelarna av olika projekt. Den utbildning som krävs för att förändringarna ska vara bestående och förankras i verksamheten säkerställs som en del av utvecklandet av personalen inom den offentliga förvaltningen.

Resultat

Projektet hör till åtgärderna för att öka hållbarheten i de offentliga finanserna och dess effekter sträcker sig fram till 2030. Kostnadseffektiviteten inom den offentliga ekonomin förbättras bland annat genom att servicen blir mer effektiv, tillgänglig och rättidig.

Hållbarheten i de offentliga finanserna ökas bland annat genom att säkerställa att tjänster och förfaranden som konstaterats vara effektiva tas i bruk särskilt inom social- och hälsovården. Kostnadsstrukturen påverkas också av mer effektiv användning av lokaler genom ökad kunskap om lokaler och bättre lokalplanering samt av bättre inriktning och uppföljning av upphandlingar genom ökad upphandlings-, konkurrensutsättnings- och avtalskompetens inom den offentliga sektorn. En förutsättning för att de effekter som eftersträvas med åtgärderna ska uppnås är att digitaliseringen utnyttjas och att de digitala verksamhetssätt som infördes i samband med covid-19-epidemin etableras.

En projektkultur som betonar resultatens genomslagskraft ökar betydelsen av analyserad bakgrundsinformation, uppställande av mål och uppföljning även vid beviljande av finansiering för projekt. Genomförandet av de åtgärder som omfattas av projektet följs upp systematiskt och det produceras offentlig jämförelseinformation om projektet.

Organisering, ansvar, finansiering och resursfördelning

Projektet för att inrätta ett kompetenscenter för kostnadseffektivitet inom den offentliga sektorn ägs och styrs av finansministeriet.

Om projektet rapporteras till kanslichefen, finansministeriets högsta ledning (styrguppen för ekonomifrågor/styrgruppen för förvaltningsfrågor) och kanslichefsmötet, som också fungerar som projektets styrgrupp. Om projektet rapporteras också till den politiska styrgruppen för förvaltningspolitiken. Som stöd för arbetet inrättas en ministeriearbetsgrupp med sakkunniga från olika ministerier. Arbetet genomförs i samarbete med olika sektorministerier, ämbetsverk som lyder under dem samt kommunerna. För att säkerställa kompetensen kan också experter från universitet kallas in till projektgruppen vid behov.

För projektarbetet ansvarar kompetenscentret som lyder under statssekreteraren såsom kanslichef och som leds av en projektchef som utses av finansministeriet. Projektchefen ansvarar för arbetsledningen för de sakkunniga som arbetar för projektet. Kompetenscentrets övriga sammansättning fastställs enligt projektets kompetensbehov i olika skeden, så att ett tillräckligt antal sakkunniga arbetar inom projektet för att den kompetens som behövs för projektet ska kunna tryggas. Kompetenscentrets sammansättning kan kompletteras med sektorspecifika experter.

Kompetenscentrets personal:

Projektchef 100% av arbetstiden

Projektassistent 50% av arbetstiden

Två ledande specialsakkunniga 100% av arbetstiden

Vid behov skaffas tilläggskompetens också genom att anlita köpta tjänster.

Projektets kostnader täcks med finansministeriets omkostnader.

2.3.2021

Finansminister Matti Vanhanen

Statssekreterare såsom kanslichef

Juha Majanen

Sändlista

Ministerierna
Institutet för hälsa och välfärd

För kännedom

Kommunförbundet
Sjukvårdsdistrikten
Hansel Oy
Senatfastigheter
Maakuntien tilakeskus
Keva
Arbetshälsoinstitutet
Helsingfors universitet
Aalto universitet